Diamond Mountain University
Setting Fire to Your Meditation, Part IV

Reading One: The Bodhisattva Master

The following translation is an excerpt from Master Kamalashila's text on meditation, called Bhavana Krama, or The Steps of Meditation. Master Kamalashila wrote three such books on meditation, all with the same title, the one we are using is the first one. This work can be found in Tibetan in the ACIP database, TD3915, folios 37B-38B.

****

དེ་ལྟར་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་འདིས་དེ་ཁོ་ན་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ན་སྔར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཞི་བར་བྱའོ། །

एवम् अनेन क्रमेण तत्त्वं भावयेत्। तत्र च लयौद्धत्यादीन् व्युत्थितान् पूर्ववत् प्रशमयेत्।

This is how we must familiarize ourselves with emptiness, by using these steps of meditation. And during this process, if any dullness, agitation, or the like start to come up, you must put a stop to them in the way I described before.

གང་གི་ཚེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་དམིགས་པ་ལ་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་པར་འཇུག་པའི་ལམ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

यदा तु सर्वधर्मनिःस्वभावतालम्बने च लयौद्धत्यादिरहितम् अनभिसंस्कारेण प्रवृत्तं ज्ञानं भवति तदा शमथविपश्यनायुगनद्धवाही मार्गो निष्पन्नो भवति॥

There then comes a point when—as you focus on the fact that no existing thing has any true nature—the mind becomes effortlessly immersed in that object without any dullness or agitation or the like. At this point you have a complete path, where the pair of stillness and vision are combined together.

དེའི་ཚེ་ཇི་སྲིད་དུ་ནུས་པ་དེ་སྲིད་དུ་མོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་གནས་པས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་མ་བཤིག་པར་ལངས་ལ་འདི་སྙམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ།

तदा यावत् शक्नोति तावद् अधिमुक्ति बलेनाधिमुक्तिचर्याभूमौ स्थितो भावयेत्। ततो यथेच्चं पर्यंकम् आभुज्य व्युत्थाय पुनर् एवं चिन्तयेत्।

At this stage, you must meditate for as long as you are able to, by using the power of your intellectual belief to stay on the level where you act out of faith. Then, for as long as you like, rise out of the meditation without releasing the posture, and remind yourself:

ཡང་ནི་ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་མོད་ཀྱི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བསམ་མོ།

यदि नामामी धर्माः परमार्थत एव निःस्वभावा अप्येते संवृत्या स्थिता एव।

"Even though it's true that ultimately all these things lack any true nature, they do exist in a deceptive way."

དེ་སྐད་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ།

तथा चोक्ताम् आर्यरत्नमेघे।

We find this same idea spoken of in great detail in the sutra, *Cloud of Jewels*:

ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་མེད་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོ་སོར་རྟོག །ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་༑ རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་སྟེ།

कथं बोधिसत्त्वो नैरात्म्यकुशलो भवति। इह कुलपुत्र बोधिसत्त्वः सम्यक्प्रज्ञया रूपं प्रत्यवेक्षते वेदनां संज्ञां संस्कारान् विज्ञानं प्रत्यवेक्षते।

> You may ask, at what point a bodhisattva becomes master of the absence of a "self?" O Child of Noble Family, it is the point when bodhisattvas analyze their physical form with a perfect understanding; and they analyze as well their feelings, discrimination, miscellaneous factors, and consciousness.

དེ་གཟུགས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མི་དམིགས། ཀུན་འབྱུང་བ་མི་དམིགས། འགོག་པ་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བ་མི་དམིགས་སོ། །

स रूपं प्रत्यवेक्षमाणो रूपस्योत्पादं नोपलभते। निरोधं नोपलभते। समुदयं नोपलभते। एवं वेदनायाः संज्ञायाः संस्काराणां विज्ञानस्योत्पादं नोपलभते। निरोधं नोपलभते। समुदयं नोपलभते।

> For if bodhisattvas analyze this physical form, they will not find a beginning to the physical form, and they will not find it continuing to occur, and they will not find its end. And in the same way they will not find a beginning to their feelings, discrimination, miscellaneous factors, or consciousness. Nor will they find these continuing to occur, nor will they find their end.

[*Note: last line not in Tibetan translation.*]

དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གནས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ངོ་། །

अयं च परमार्थतो ऽनुत्पादविहारिण्या प्रज्ञया न पुनर् व्यावहारिकेण स्वभावेन। इति विस्तरः।

> Now ultimately speaking, this mastery is accomplished by using a knowledge which itself resides in having no beginning. It could not be reached through any other form of knowledge—any which had its own nature.

བྱིས་པའི་བློ་ཅན་འདི་དག་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ན་ཀུན་ཏུ་འཁྱམ་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་དག་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ་སྙམ་དུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱས་ལ་འདི་སྙམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ།

एते च बालबुद्धय एवं निःस्वभावेषु भावेषु विपरीताभिनिवेशात् संसारे परिभ्रमन्तो विविधानि दुःखानि प्रत्यनुभवन्ति। महाकरुणाम् एवामुखीकृत्य एवम् अनुविचिन्तयेत्।

After that, you must bring up great compassion in your heart, by thinking to yourself:

> Because of their deeply-ingrained belief in functioning things, which in actuality have no true nature, those with the mentality of a two-year-old wander all around the cycle of pain, experiencing a variety of different sufferings.

ཅི་ནས་བདག་གིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་ནས་འདི་དག་ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམ་མོ། །

तथाहं करिष्यामि यथा सर्वज्ञत्वं प्राप्य एतेषां धर्मताम् अवबोधयेयम् इति ।

Then make the following decision:

> No matter what, I must achieve omniscience, so that I can guide them to understand the essential nature of things.

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་གསོལ་ཏེ། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་གདབ་པོ། །དེ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་དག་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །

ततः सर्वबुद्धबोधिसत्त्वेभ्यः पूजास्तोत्रोपहारं कृत्वा आर्यभद्रचर्याप्रणिधानम् अभिनिर्हरेत् । ततः शून्यताकरुणागर्भ एव सकलदानादिपुण्य ज्ञान संभारोपार्जने प्रवर्तते ।

Now, make offerings to every Buddha and bodhisattva, and sing their holy praises. Offer up the magnificent prayer of Samantabhadra and so forth. Then dedicate yourself to amassing every collection of merit and wisdom—those perfections of giving and the rest—which have as their essence emptiness and compassion.

དེ་སྐད་འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ། །

तथा चोक्तम् आर्यधर्मसंगीतौ। यथाभूतदर्शिनो बोधिसत्त्वस्य सत्त्वेषु महाकरुणा प्रवर्तते एवं चास्य भवति।

This concept is also spoken about in the exalted sutra, *Perfect Summary of the Dharma,* where it states:

> Bodhisattvas who see pure truth for what it is act with great compassion towards living beings.

དེ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ།

इदं मया समाधिमुखं सर्वधर्मयथाभूतदर्शनं च सर्वसत्त्वानां निष्पादयितव्यम्।

> And they think to themselves: I myself will lead all living beings to reach this same door of deep meditation, where they can then see the pure truth about every existing thing—what it really is.

དེའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེས་བསྐུལ་བས་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

स तया महाकरुणया संचोद्यमानो ऽधिशीलम् अधिचित्तम् अधिप्रज्ञं च शिक्षात्रयं परिपूर्यानुत्तरां सम्यक्संबोधिम् अभिसंबुध्यत ॥ इति ।

> Compelled by this thought of great compassion, the bodhisattva perfects the extraordinary training of morality, the extraordinary training of the mind, and the extraordinary training of reflecting on wisdom. And from there, this bodhisattva fully attains totally perfect enlightenment.

ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་པར་འཇུག་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དོན་དམ་པ་མཐོང་ཡང་ཀུན་རྫོབ་མི་གཅོད་ལ། ཀུན་རྫོབ་མ་བཅད་པས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་གོ །

अयम् एव प्रज्ञोपाययुगनद्धवाही बोधिसत्वानां मार्गो यत् परमार्थदर्शणे ऽपि संवृतिं नोच्चेदयन्ति । संवृतिं चानुच्चेदयन्तो महाकरुणापूर्वंगमा अविपर्यस्ता एव सत्त्वार्थक्रियासु प्रवर्तन्ते ।

These two of method and wisdom combined is the path of bodhisattvas. As such, even though they see ultimate reality, it does not negate the existence of deceptive reality. On the contrary, because they do not deny deceptive reality, they use the great compassion that they have already mastered to engage in activities for the sake of living beings, without any kind of mistaken view.

དེ་སྐད་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ།

उक्तम् आर्यरत्नमेघे

Again we find this idea spoken about in the exalted sutra, *Cloud of Jewels*:

ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསླབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སློབ་ཀྱང་བསླབ་པ་དེ་ཡང་མི་དམིགས། བསླབ་པའི་ལམ་ལ་ཡང་མི་དམིགས། གང་སློབ་པ་དེ་ཡང་མི་དམིགས་ཏེ། རྒྱུ་དེ་དང་རྐྱེན་དེ་དང་གཞི་དེས་ཆད་པར་ལྟ་བར་མི་ལྟུང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །

कथं बोधिसत्त्वो महायानकुशलो भवति। इह बोधिसत्त्वः सर्वासु शिक्षासु शिक्षते शिक्षामार्गं च नोपलभते। यच् च शिक्षते तद् अपि नोपलभते। यश्च शिक्ष्यते तम् अपि नोपलभते। न च तद्धेतुकं तन्निदानं तत्प्रत्ययम् उच्चेददृष्टौ पतत्। इति॥

> How is it, you ask, that a bodhisattva becomes master of the Greater Way? It is when bodhisattvas perfect themselves in all the trainings, despite the fact that they cannot find any trainings, nor any activity of training, nor any person who is training themselves. This cause, or in other words this factor or this foundation, prevents them from adopting the view that things have stopped completely.

The following translation is an excerpt from the Illumination of the Jewel of the Essence of Good Explanation, *a book on the perfection of wisdom teachings written by the great Sera Mey monastic textbook writer, Kedrup Denpa Dargye (1493-1568). The Tibetan text can be found in the ACIP catalog, S0009, folio 115B.*

****

The Three Trainings

།སྙིང་པོ་མེད་ལ་སྙིང་པོར་ཤེས།
།ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལེགས་པར་གནས།
།ཉོན་མོངས་པས་ནི་རབ་ཉོན་མོངས།
།བྱང་ཆུབ་དམ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར།

Know the essence of lacking the essence
Plant yourself firmly in the mistake
Become well-afflicted by the afflictions
Then you can reach highest enlightenment.

།ཞེས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྙིང་པོ་ནི་རྣམ་གཡེང་དང་། དེ་མེད་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་དང་།

It is just as this sutra says. Here, the *essence* is our distraction, and to be without it is the training of concentration.

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ལོག་པ་ནི་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སོགས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་།

Here, to be unmistaken is to hold that things are pure, happy, permanent, and have a self, and the *mistake* refers to the training of wisdom, wherein we realize that things are impermanent, suffering, and the like.

དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་རབ་ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཡུན་རིང་པོར་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་ངལ་བ་བྱས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

The basis for this understanding is the training of morality. And keeping ourselves *well-afflicted* actually refers to working for a long time on the spiritual hardships of a bodhisattva, since by doing so we tire ourselves out.